

VLAAMSE VOLKSBOND, overkoepelende katholiek-flamingantische vereniging (23 augustus 1950 – eind 1951).

Bij de katholiek-flamingantische opinie, die de afwikkeling van de Koningskwestie als bijzonder vernederend had ervaren, groeide de behoefte om zich beter te organiseren. Op de IJzerbedevaart van 20 augustus 1950 riep Jan F. Fransen op tot eenheid van alle Vlaamsgezinden in een Vlaamse Volksbond. Dit initiatief was voorbereid door een groep met onder anderen Leo Lindemans, Robert Vandeputte en Corneel Heymans. Drie dagen later volgde de officiële stichting. Bij het dertigtal stichter-bestuursleden waren vooraanstaande katholieke flaminganten en een aantal bekende Vlaams-nationalisten: Vandeputte (voorzitter), G. Claus (secretaris), Eduard Amter, J. Cleymoet, Edward Clottens, Jozef Clottens, Angela Tysmans, H. Engels, Fransen, Jozef Goossenaerts,

Heymans, Paul Knapen, Jan Lebeer, Lindemans, P. Monbaillyu, J. Rombouts, Boudewijn Steverlynck, J. van de Perre, K. van den Bussche, Philippine van de Putte, J. van de Weyer, Edmond van Dieren, Marcel Vandewiele, Maurits van Haegendoren, Wim van Hille, J. van Mierlo, Jozef van Overstraeten, J. van Waterschoot en O. Zeghers. Vele katholieke verenigingen traden toe. De doelstelling van de Vlaamse Volksbond was niet erg verschillend van die van de Katholieke Vlaamsche Landsbond, maar de nieuwe vereniging wilde meer afstand houden van de Christelijke Volkspartij. De ontgoocheling over de houding van de partij inzake de oplossing van de Koningskwesitie speelde daarbij een grote rol. Na lange gesprekken kwam het op 27 oktober 1950 dan toch tot een samengaan van de Volksbond en de Landsbond. Er werd een nieuw dagelijks bestuur samengesteld onder het voorzitterschap van Paul Heymans. De Vlaamse Landsbond slaagde er evenwel niet in om zich uit te bouwen tot een massale ledenbeweging. Het bleef daarvoor te veel een (tijdelijke) vereniging van ontgoochelden; tevens verloor de organisatie al snel de aanvankelijke sympathie vanwege de nationalistien. Op de IJzerbedevaart van 1951 stelde Fransen de mislukking vast. Eind 1951 werd de vereniging omgevormd tot de Vlaamse Volksraad, deze kende evenmin enig succes en verdween in november 1953.

LITERATUUR: H. Todts, *Hoop en wanhoop der Vlaamsgezinden*, I, 1961; – T. van Moerbeke, *Voorgeschiedenis en ontstaan van de Vlaamse Volksbeweging (1945-1957)*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1981; – L. Wils, *Van Clovis tot Happart*, 1992.

BART DE WEVER